

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL REGIUNILOR

A 71-A SESIUNE PLENARĂ DIN 10-11 OCTOMBRIE 2007

Avizul Comitetului Regiunilor privind „Pachetul energetic”

(2007/C 305/01)

COMITETUL REGIUNILOR

- subliniază faptul că autoritățile locale și regionale contribuie în mod decisiv la succesul inițiativelor europene. Legislația europeană se aplică la nivel local și regional; responsabililor locali, precum și cetățenilor le revine sarcina de a influența prin comportamentul lor consumul de energie într-un mod concret și durabil;
- este de părere că politica energetică și politica de protecție a climei se află într-o strânsă relație și trebuie armonizate, deoarece 80 % din emisiile de CO₂ în Europa provin din producția de energie. În consecință, este esențial ca măsurile propuse pentru politica climatică să fie integrate în domeniul energiei și invers. O politică energetică orientată către mediu și eficiență face parte totodată din politica climatică;
- CoR sprijină eforturile Comisiei de a înlătura cât mai repede obstacolele administrative, condițiile inechitabile de acces la rețea (de ex. discriminarea furnizorilor de energie regenerabilă) și procedurile complicate;
- solicită Comisiei să evite, prin intermediul unor măsuri adecvate, concentrările de pe piață și să încurajeze diversitatea participanților pe piață;
- sprijină obiectivul economisirii în cadrul UE, până în 2020, a 20 % din energie prin intermediul creșterii eficienței energetice. Comitetul ar dori ca acest obiectiv să aibă caracter obligatoriu;
- insistă asupra faptului că eficiența energetică ar trebui să constituie nucleul politicii energetice europene și să i se acorde prioritate maximă în toate dezbaterile;
- se îndoiește că tehnologiile CSC (de captare și stocare a dioxidului de carbon) pot fi considerate soluții pe termen lung, deoarece acestea reduc substanțial randamentul instalațiilor respective și, de aceea, în prezent nu sunt deosebit de eficiente din punct de vedere economic. La nivel global, strategia CSC ar putea reprezenta totuși o soluție de tranziție.

Text de referință

Comunicarea Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul European „O politică energetică pentru Europa”

COM(2007) 1 final.

Comunicarea Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul European „Perspective privind piețele interne de gaz și de energie electrică”

COM(2006) 841 final.

Comunicarea Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul European „Producerea de energie durabilă din combustibili fosili: Obiectiv după anul 2020 — emisii apropiate de zero la arderea cărbunelui”

COM(2006) 843 final.

Comunicarea Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul European „Raport asupra progresului înregistrat în domeniul biocarburanților — Raport asupra progreselor înregistrate în utilizarea biocarburanților și a altor carburanți regenerabili în statele membre ale Uniunii Europene”

COM(2006) 845 final.

Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European „Planul prioritar de interconectare”

COM(2006) 846 final.

Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Către un Plan european strategic privind tehnologia din domeniul energetic”

COM(2006) 847 final.

Comunicarea Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul European „Foaie de parcurs pentru energia regenerabilă — Energiile regenerabile în secolul XXI: construirea unui viitor mai durabil”

COM(2006) 848 final.

Comunicarea Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul European „Acțiuni de punere în aplicare a Cărții verzi — Raport privind progresul realizat în domeniul surselor de energie regenerabile”

COM(2006) 849 final.

Raportor: dl Bernd VÖGERLE (AT/PSE) Primarul localității Gerasdorf bei Wien

Recomandări politice

COMITETUL REGIUNILOR

Introducere

1. subliniază importanța energiei ca pilon esențial al vieții moderne. Întreruperile și deficiențele în furnizarea energiei au, de aceea, consecințe profunde și produc pagube economice considerabile. Din acest motiv, autoritățile locale și regionale consideră și ele că politicii energetice europene comune și obiectivelor sale — siguranța furnizării, durabilitatea și competitivitatea — le revine o importanță deosebită. Pentru a atinge aceste obiective, este nevoie de un mix energetic echilibrat;

2. subliniază faptul că autoritățile locale și regionale contribuie în mod decisiv la succesul inițiativelor europene. Legislația europeană se aplică la nivel local și regional; responsabililor locali, precum și cetățenilor le revine sarcina de a influența prin comportamentul lor consumul de energie într-un mod concret și durabil;

3. în acest sens, solicită instituțiilor europene competente și, în special, Comisiei să țină seama în mod corespunzător, în

cadrul politicii energetice europene, de rolul decisiv al autorităților locale și regionale în punerea concretă în aplicare a „pachetului energetic”;

4. este de părere că politica energetică și politica de protecție a climei se află într-o strânsă relație și trebuie armonizate, deoarece 80 % din emisiile de CO₂ din Europa provin din producția de energie. De asemenea, este esențial ca măsurile propuse pentru politica climatică să fie integrate în domeniul energiei și invers. O politică energetică orientată către mediu și eficiență este totodată și o politică climatică;

5. subliniază că un consumator care acționează în mod responsabil joacă un rol decisiv pentru punerea în aplicare a obiectivelor europene. De aceea, consumatorii ar trebui să se afle în centrul tuturor dezbaterilor. Comitetul subliniază că vor fi afectate foarte puternic de orice creștere a prețurilor la energie categoriile de populație care sunt mai vulnerabile din punct de vedere social. În consecință, ajutoarele din surse publice ar trebui investite în eficiența energetică și în măsuri de sensibilizare a populației și nu doar într-o simplă asistență financiară, în conformitate cu obiectivul durabilității și al unei politici climatice coerente.

Piața internă

6. observă că așteptările ca piața liberalizată a electricității și a gazului să ducă la scăderea prețurilor și la dizolvarea pozițiilor de monopol nu s-a împlinit în toate statele membre. În plus, consideră că printr-o capacitate investițională prea mică în centrale și rețele, în special printr-o subinvestire în resursele și rețelele regenerabile și locale, se periclitează siguranța furnizării. Dacă se menține actuala evoluție, sunt de așteptat deficiențe în furnizarea cu energie pe viitor;

7. în consecință, solicită Comisiei să creeze stimulente pentru producători și operatorii de rețea și să investească (ca și înaintea liberalizării) în dezvoltarea instalațiilor de producție și a infrastructurii de rețea. O modalitate posibilă de a avansa în această direcție ar putea-o constitui stabilirea unor planuri locale și regionale de producție, care să se bazeze pe datele existente la nivel local și regional;

8. sprijină eforturile Comisiei de a înlătura cât mai repede obstacolele administrative, condițiile inechitabile de acces la rețea (de ex. discriminarea furnizorilor de energie regenerabilă) și procedurile complicate;

9. se pronunță în favoarea unei decuplări, pentru care o separare efectuată în conformitate cu dreptul societăților comerciale, sprijinită de o autoritate de reglementare puternică, este considerată suficientă;

10. solicită Comisiei să evite, prin intermediul unor măsuri adecvate, concentrările pieței și să încurajeze diversitatea participanților pe piață (inclusiv furnizorii de utilități publice);

11. vede în consolidarea rețelelor transnaționale o îmbunătățire a posibilităților de acțiune (de exemplu la achiziția de energie) la nivelul local și regional;

12. respinge crearea unor noi structuri administrative, cum ar fi o autoritate europeană de reglementare în domeniul energiei, deoarece autoritățile de reglementare naționale sunt capabile să atingă obiectivele propuse de Comisie și confirmate de Consiliul European;

13. solicită Comisiei să structureze mecanismul de comercializare a emisiilor astfel încât centralele electrice să primească, în cadrul planului de alocare, un număr de certificate corespunzător cantității planificate de energie și căldură generate de o centrală termoelectrică cogenerativă cu turbină cu gaze. Acesta ar fi un semnal clar în favoarea obiectivului de creștere a eficienței energetice a generării de energie electrică.

Eficiența energetică

14. sprijină obiectivul economisirii în cadrul UE, până în 2020, a 20 % din energie prin intermediul creșterii eficienței energetice. Comitetul ar dori ca acest obiectiv să aibă caracter obligatoriu;

15. insistă asupra faptului că eficiența energetică ar trebui să constituie nucleul politicii energetice europene și să i se acorde prioritate maximă în toate debaterile;

16. solicită instituțiilor europene competente și, mai ales, Comisiei să facă eforturi pentru crearea unor condiții-cadru adecvate în domenii precum:

- vehicule cu consum redus de carburant;
- standarde înalte (și în special o funcție de *stand-by* cu posibilitate de deconectare) și o mai bună etichetare a aparatelor (electrocasnice);
- un consum energetic total cât mai redus, respectiv standardul casei pasive (*Passivhaus*) pentru clădirile noi;
- internalizarea costurilor externe prin calcularea consecvenței a acestor costuri pentru întregul ciclu de viață, respectiv lanțul de furnizare a produselor și serviciilor, în cazul contractelor de achiziții publice;
- credite BEI pentru programele de eficiență energetică ale autorităților locale și regionale;
- subvenții pentru eficiența energetică în cadrul regulamentului de exceptare pe categorii;

17. subliniază faptul că, la nivel local și regional, se aplică multe măsuri care contribuie la succesul inițiativelor europene:

- dezvoltarea regională cu luarea în considerare a aspectelor energetice;
- programe de finanțare pentru măsuri de eficiență energetică (de ex. reabilitarea clădirilor, înlocuirea sistemelor de iluminare perimate, înlocuirea aparatelor electrocasnice cu unele noi);
- programe de subvenționare a energiei regenerabile;
- stabilirea unor standarde de construcție care depășesc cerințele directivei privind clădirile;
- amenajarea teritoriului;
- managementul traficului (transporturi publice locale de călătorii, drumuri pentru biciclete);
- administrarea spațiilor de parcare, pentru reducerea traficului rutier din orașe și promovarea sistemului *car-sharing* (folosirea în comun a autovehiculelor) și a vehiculelor ecologice;
- consiliere privind eficiența energetică pentru întreprinderi;
- activități de comunicare, campanii, sensibilizarea populației (de ex. informații concrete despre cum poate fi economisită energia în gospodărie, la utilizarea autovehiculului etc.);
- efectul exemplului (economisirea de energie în sectorul public) și formarea propriilor angajați;
- achiziții publice pentru sporirea eficienței energetice a bunurilor și serviciilor;

18. solicită să se pună la dispoziție mai multe fonduri europene pentru schimbul de bune practici la nivel local și regional, de exemplu în cadrul programului „Energie inteligentă pentru Europa” (EIE);

19. solicită Comisiei să stabilească un obiectiv global de eficiență energetică (de ex. intensitatea energetică a întregii economii). Aceasta ar conferi statelor membre și regiunilor flexibilitatea de a atinge acest obiectiv prin utilizarea unei game mai largi de măsuri, inclusiv măsuri privind consumul de energie al aparatelor și structura industrială a economiei (regionale).

Energia regenerabilă

20. sprijină obiectivul obligatoriu privind acoperirea a 20 % din consumul total de energie cu energie regenerabilă, până în 2020;

21. subliniază importanța socioeconomică a surselor locale de energie, precum și importanța acestora pentru securitatea aprovizionării și eficiența transportului și reamintește că promovarea resurselor de energie regenerabilă trebuie orientată în funcție de condițiile economice, climatice și geografice specifice ale zonelor respective; subliniază în acest sens rolul pe care autoritățile locale și regionale îl pot juca în promovarea și procurarea surselor locale de energie regenerabilă;

22. este de acord cu obiectivele din domeniul energiei regenerabile și includerea sectorului producției de căldură și frig, în care un rol important îl joacă generarea combinată de electricitate și de căldură/frig;

23. observă că în toate măsurile trebuie să primeze caracterul durabil. Țările care au investit timpuriu în biomasă ca sursă de energie acoperă deja o mare parte a necesarului de energie cu ajutorul acesteia. Apare deseori problema necesarului de energie care nu mai poate fi acoperit exclusiv cu energia disponibilă local (de obicei lemn) și a transportului pe distanțe lungi până la destinație a biocarburanților. În acest caz, alternativa devine în mod clar mai puțin durabilă. Astfel, ar trebui luate în considerare alte modalități de transport cu un consum mai redus de energie;

24. este de părere că statelor membre care nu au decât posibilități limitate de a produce energie din surse regenerabile ar trebui să li se ofere posibilitatea de a-și atinge obiectivul cu privire la energia regenerabilă prin schimburi efectuate fie în cadrul unui sistem comunitar de certificate de „energie verde”, fie prin contracte bilaterale cu alte state care posedă resurse mai mari de energie regenerabilă. Scopul este reducerea costurilor globale ce rezultă din realizarea obiectivelor de energie regenerabilă;

25. solicită Comisiei și statelor membre să introducă o audiere obligatorie a colectivităților locale și regionale în cazul elaborării planurilor de acțiune naționale pentru promovarea surselor regenerabile de energie.

Biocarburanți

26. sprijină obiectivul obligatoriu privind acoperirea a 10 % din consumul total de energie al UE cu biocarburanți, cu condiția ca producția să aibă un caracter durabil;

27. subliniază cât de importantă va fi diversitatea surselor de energie și a tipurilor de biomasă;

28. acordă o importanță deosebită ideii că politica în domeniul climei ar trebui privită în context internațional și că diferiți biocarburanți ar trebui promovați pe baza performanței lor ecologice și climatice, utilizând o abordare bazată pe ciclul de viață, care să ia în considerare metodele de producție, transportul etc. Pe lângă promovarea unei producții europene eficiente, ar trebui luate în considerare importurile din țări terțe. Ar trebui promovate metode de producție a biocarburanților ecologice și eficiente din punct de vedere energetic, indiferent de tipul de biocarburant și de tipul de plantă prelucrată;

29. reamintește că promovarea producției de biocarburanți în țări terțe contravine obiectivelor de reducere a dependenței de importuri în domeniul energetic și creează noi tipuri de dependență și, de aceea, subliniază că importurile din țările terțe ar trebui să aibă o importanță secundară. În cazul importurilor, trebuie ținut seama de aspectele durabilității și eficienței energetice din perspectiva ciclului de viață al diferiților biocarburanți;

30. evidențiază importanța producerii biocarburanților într-o manieră durabilă pentru a evita pierderea biodiversității. Trebuie să se evite ca mari „monoculturi” de plante energetice (cultivarea concentrată a unei singuri culturi pe zone întinse) să destabilizeze în mod excesiv ecosistemul local;

31. subliniază că, în cazul importurilor de materii prime pentru bioenergie, trebuie respectat un cod de durabilitate. UE ar putea contribui, prin cerințe în acest sens adresate partenerilor săi comerciali, la sprijinirea unor concepte economice juste din punct de vedere social și ecologic, care evită pierderea unor habitate importante. Procesul de dezbatere la nivel internațional, precum și dezvoltarea unui cadru de reglementare adecvat ar trebui să înceapă imediat.

Utilizarea cărbunelui

32. se îndoiește de faptul că tehnologiile CSC (de captare și stocare a dioxidului de carbon) pot fi considerate soluții pe termen lung, deoarece acestea reduc substanțial randamentul instalațiilor respective și, de aceea, în prezent nu sunt deosebit de eficiente din punct de vedere economic. La nivel global, strategia CCS poate reprezenta totuși o soluție de tranziție;

33. activitatea de cercetare-dezvoltare privind tehnologia CSC ar trebui intensificată;

34. solicită ca, imediat ce devine disponibilă la scară comercială, tehnologia CSC să fie luată în considerare, atunci când se aprobă noi centrale pe cărbuni.

Tehnologia energetică

35. constată că eforturile depuse în prezent în sectorul tehnologiilor energetice nu sunt suficiente. În plus, sistemul este caracterizat printr-o mare inerție, astfel încât noile tehnologii au nevoie adesea de decenii pentru a fi puse în aplicare;

36. solicită alocarea mai multor resurse tehnologiei energetice în programul-cadru pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și în programul „Energie inteligentă pentru Europa”. Demonstrarea noilor tehnologii la nivel regional și local contribuie la sensibilizarea populației față de acestea, precum și la creșterea nivelului de calificare corespunzătoare a lucrătorilor. Sprijinul acordat în domeniul cercetării și dezvoltării trebuie să fie accesibil atât entităților comerciale private de mici dimensiuni, cât și sectorului public;

37. constată că dezvoltarea unor tehnologii de vârf creează totodată posibilități de export. Aceasta ar putea duce la crearea unui mare număr de noi locuri de muncă.

Cooperarea internațională

38. este de părere că numai o cooperare internațională de amploare și cu caracter global și acorduri menite să garanteze, în domeniul politicii energetice și al politicii de luptă împotriva schimbărilor climatice, un mediu durabil și eficacitate energetică crescută, precum și economisirea de energie, vor putea produce rezultate pe termen scurt și lung și vor fi de folos generației prezente și viitoare atât în interiorul, cât și în afara UE;

39. solicită ca asistența tehnică acordată țărilor terțe să nu aibă în nici un caz drept consecință exportul în țări terțe, cu titlu gratuit sau contra cost, de produse și metode de producție perimate sau interzise în UE. În acest scop trebuie vegheat la aplicarea acestor criterii la toate nivelurile (UE, național, regional, local) și pentru toate instituțiile (inclusiv BEI).

Dimensiunea socială

40. solicită Comisiei să își intensifice eforturile pentru ca cele mai bune practici internaționale din domeniul eficienței energetice să fie aplicate în UE și pentru ca inițiativele europene, eforturile și cele mai bune practici din UE să fie cunoscute și dincolo de frontierele Uniunii;

41. constată că autoritățile locale și regionale nu au decât o posibilitate foarte restrânsă și în puține domenii de a exercita o influență asupra structurii prețurilor. Oportunități în acest sens se prezintă acolo unde pot fi utilizate resurse energetice proprii pe scară largă, în cazul în care acestea sunt competitive din punctul de vedere al prețurilor față de alte materii prime energetice pe piața liberalizată. În plus, se poate încerca sensibilizarea cetățenilor prin măsuri de conștientizare în vederea preluării costurilor mai mari care apar prin utilizarea energiilor regenerabile. Subvențiile permanente (pentru energie și încălzire) sunt puse sub semnul întrebării, deoarece nu duc de obicei la nici o schimbare în comportamentul consumatorului. Comitetul se pronunță în schimb pentru promovarea unor măsuri de eficiență energetică, care duc atât la economii de prețuri, cât și la o calitate mai ridicată a vieții. Acest sprijin ar trebui să includă accesul la informații despre consumul energetic pentru consumatori (contoare inteligente) și la informații despre consumul energetic zonal pentru autoritățile locale și regionale, care să-și poată astfel ajusta măsurile de eficientizare și de sprijin în scopul evitării greutăților pentru cei cu venituri limitate (sărăcia cauzată de prețul combustibililor);

42. observă cu îngrijorare efectele cererii crescute de materii prime energetice, care duc la creșteri disproporționate ale prețurilor la alimente. O analiză cuprinzătoare a pieței energiei și a cererii previzibile de materii prime pentru energia biologică apare de aceea necesară, în special pentru a putea evalua efectele asupra pieței alimentelor până la nivelul regiunilor mici.

Bruxelles, 10 octombrie 2007.

Președintele
Comitetului Regiunilor
Michel DELEBARRE